

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА
ПЕРСПЕКТИВИ

20 квітня 2024 року

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(кафедра дошкільної та початкової освіти)
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. КОМІСІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ
(Республіка Польща)
КЗ СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Запоріжжя

2024

ЗМІСТ

<i>Уляна Авраменко</i> <i>Катерина Текуч</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	12
<i>Олена Акімова</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	14
<i>Заріне Аллахвердієва</i> <i>Олена Андрющенко</i> ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ.....	16
<i>Вадим Баранов</i> <i>Марія Дяченко</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 141 ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХІКА ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА.....	17
<i>Милана Бастригіна</i> <i>Марія Дяченко</i> ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	20
<i>Olena Vukovska</i> TREŚĆ I CECZY WDRAŻANIA PODEJŚCIA KOMPETENCYJNEGO W EDUKACJI POZASZKOLNEJ	21
<i>Тетяна Бичкова</i> <i>Наталія Заверико</i> РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В ГРОМАДІ	24
<i>Марина Білоровська</i> <i>Алла Курінна</i> ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО САМОВИРАЖЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	25
<i>Валерій Бовсунівський</i> ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ.....	27
<i>Оксана Боднар</i> <i>Сергій Сербінов</i> СИТУАЦІЙНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	30

<i>Катерина Бурса</i> <i>Марія Дяченко</i>	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	33
<i>Надія Вахняк</i> <i>Олена Гавриленко</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗДО ЗАСОБАМИ СЕНСОРНОЇ СТИМУЛЯЦІЇ	35
<i>Оксана Вашуленко</i>	МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	37
<i>Катерина Волчанська</i>	АКТУАЛІТЕТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	40
<i>Катерина Вороніна</i> <i>Марія Дяченко</i>	ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	42
<i>Олександра Воронюк</i> <i>Марія Дяченко</i>	МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ ПРО ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	44
<i>Альона Гаращенко</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ STEAM ТЕХНОЛОГІЙ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	46
<i>Галина Григоренко</i> <i>Ніна Погрібняк</i> <i>Алла Курінна</i>	ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	47
<i>Ганна Грищенко</i> <i>Марія Дяченко</i>	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	49
<i>Вікторія Грудіна</i> <i>Алла Курінна</i>	МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПЛОЩИНІ ПОГЛЯДІВ М. МОНТЕССОРІ	52
<i>Оксана Гузенко</i>	ЗНАЧЕННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ	53

<i>Анастасія Дідківська</i> <i>Ірина Голубовська</i> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	56
<i>Валерія Доценко</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	58
<i>Вікторія Дюркова</i> <i>Алла Курінна</i> ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	59
<i>Яна Дядя</i> <i>Тетяна Соловйова</i> ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗПР МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛЕГО-КОНСТРУЮВАННЯ.....	62
<i>Ірина Дяченко</i> <i>Олександр Гізенко</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДО БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	64
<i>Марія Дяченко</i> СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	66
<i>Оксана Єфремова</i> ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИКОРИСТАННІ СИТУАТИВНО-КОМУНІКАТИВНИХ МОДЕЛЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДИТЯЧИХ СТОМАТОЛОГІВ.....	68
<i>Станіслава Жолудь</i> <i>Олена Андрющенко</i> МОТИВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ОЦІНЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	70
<i>Альбіна Жукова</i> <i>Наталія Заверико</i> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ З ВЕТЕРАНАМИ В УКРАЇНІ.....	72
<i>Сніжана Зеленко</i> <i>Марія Дяченко</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	74
<i>Юлія Зубцова</i> ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	75
<i>Любомира Ілійчук</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	78

<i>Євгенія Кара</i> СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ РУХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	79
<i>Рита Кваша</i> <i>Олена Літвіненко</i> <i>Дарина Ляпіна</i> ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЩОДО ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ МОВЛЕННЄВО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	82
<i>Орина Книш</i> ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	84
<i>Marianna Kniazian</i> <i>Yuritzu Ramirez Alvarez</i> <i>Francisco Ramirez Alvarez</i> RESEARCH ACTIVITY OF FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS	86
<i>Людмила Кондратова</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК В РОБОТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	87
<i>Людмила Кондратова</i> <i>Антон Чуйкін</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ ЯВИЩЕ	90
<i>Марія Корвегіна</i> <i>Тетяна Соловйова</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З РАС ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....	92
<i>Алла Коробко</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ЯК СКЛАДНИКА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	94
<i>Людмила Корольова</i> <i>Ганна Коржилова</i> ДОКТРИНИ СТВОРЕННЯ ЖИТТЄВОГО РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ЯК ПРОГРЕСИВНОГО СЕРЕДОВИЩА ДОШКІЛЬНИКА.....	96
<i>Анна Котухова</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	98
<i>Тетяна Кравченко</i> <i>Наталія Мирончук</i> ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ...	100

<i>Володимир Кравченко</i> <i>Юрій Полєжаєв</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	102
<i>Анна Кузь</i> <i>Сергій Щербина</i>	СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДИТИНУ З ІНВАЛІДНІСТЮ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ	105
<i>Алла Курінна</i> <i>Вікторія Меняйло</i>	ТРЕНІНГ ЯК ЕФЕКТИВНА СОЦІАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	107
<i>Аліна Ларченко</i> <i>Тетяна Соловійова</i>	КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ПОДОЛАННЯ ЗАЇКАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	109
<i>Леся Лебедик</i>	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ РОЗВИТКУ ЇХНІХ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	112
<i>Валерія Левківська</i> <i>Ірина Голубовська</i>	ЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» ДЛЯ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	114
<i>Дмитро Лубянов</i> <i>Наталія Терент'єва</i>	ВПЛИВ ІТ ТЕХНОЛОГІЙ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	117
<i>Олександр Мельник</i>	НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	119
<i>Мальвіна Миколаєнко</i> <i>Марія Дяченко</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	121
<i>Єлизавета Миронова</i> <i>Марія Дяченко</i>	ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	123
<i>Катерина Наливайко</i> <i>Марія Дяченко</i>	ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЗДОРОВОЇ ТА БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	125
<i>Вікторія Ніконенко</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ПРИЙОМІВ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ.....	127

<i>Аліна Онукієнко</i> <i>Марія Дяченко</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	129
<i>Оксана Онопрієнко</i> РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	130
<i>Іван Осінній</i> МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ	131
<i>Валерія Остапенко</i> РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ МАРІЇ МОНТЕССОРІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМ ОСВІТИ	133
<i>Тетяна Павлова</i> ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ЗАСІБ ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	135
<i>Юлія Петренко</i> <i>Ірина Голубовська</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	137
<i>Ольга Петрик</i> <i>Марина Чубирь</i> ДО ПРОБЛЕМИ ЄДНОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ І МИСЛЕННЯ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	140
<i>Лариса Петриченко</i> ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ ГАЛУЗІ ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА.....	143
<i>Галина Пономарьова</i> <i>Іван Степанець</i> БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ): СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ.....	145
<i>Олена Попович</i> <i>Світлана Чугуєнко</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	149
<i>Наталя Приходькіна</i> ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	150

<i>Анна Прищеп</i> <i>Марія Дяченко</i> ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	152
<i>Тетяна Рожнова</i> ОРІЄНТАЦІЯ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК НА ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧИЙ САМОРОЗВИТОК: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	154
<i>Тетяна Романова</i> <i>Марія Дяченко</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАТРИМКОЮ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ	157
<i>Діана Романюк</i> ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК БАЗИС ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО КОМУНІКАЦІЇ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	159
<i>Viktoriiia Rudchenko</i> FEATURES OF THE USE OF MEDIA EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE CHEMISTRY TEACHERS: CONTENT AND STRUCTURE	160
<i>Олена Самсонова</i> <i>Тетяна Малюк</i> ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	162
<i>Єлизавета Самусь</i> <i>Світлана Доброскок</i> ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ	166
<i>Larysa Sira</i> THE USE OF INNOVATIVE TEACHING METHODS IN THE PROCESS OF FORMATION OF SOCIO-CULTURAL COMPETENCE OF FOREIGN STUDENTS IN THE CONDITIONS OF PREPARATORY DEPARTMENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	168
<i>Сніжана Сиваш</i> ПСИХО-ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК РИСА ОСОБИСТІСНО- ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	170
<i>Ольга Сирцова</i> <i>Ольга Черновол</i> УЧАСТЬ У ФЛЕШМОБАХ ЯК МАРКЕР РІВНЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПЕДАГОГІВ.....	173
<i>Ольга Ситнікова</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	175

<i>Ганна Скірко</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ	176
<i>Олеся Слижук</i> ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 7 КЛАСУ ІННОВАЦІЙНОСТІ ЯК КЛЮЧОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ	179
<i>Вікторія Сопіна</i> <i>Олена Андрющенко</i> ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	181
<i>Яна Степанова</i> <i>Марія Дяченко</i> <i>Олеся Стойка</i> ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ В КРАЇНАХ ЄС: АНАЛІЗ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ.....	184
<i>Віктор Стрельніков</i> РОЗВИТОК РЕЗИЛІЄНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОЛЕДЖІВ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	187
<i>Larysa Sushchenko</i> PEDAGOGICAL DETERMINANTS OF THE DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL CULTURE OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION	189
<i>Roman Sushchenko</i> ORGANIZATIONAL AND MANAGERIAL CULTURE OF RAILWAY ENGINEERS IS THE DOMINANT OF THEIR PROFESSIONALISM	192
<i>Вікторія Сьомик</i> <i>Світлана Доброскок</i> РОЛЬ УЧИТЕЛЯ НУШ У ФОРМУВАННІ ПСИХОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ	194
<i>Катерина Текуч</i> <i>Тетяна Соловйова</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КОРЕКЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	197
<i>Наталя Трипольська</i> БАР'ЄРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	199
<i>Тетяна Турбар</i> РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ	201
<i>Василь Федорець</i> НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	203

<i>Анастасія Чередниченко</i> <i>Алла Курінна</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В МОВЛЕННЄВО-ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	205
<i>Ірина Чирва</i> <i>Сніжана Сиваш</i>	ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК ЗАСІБ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ДОВКІЛЛЯМ	207
<i>Ганна Чорна</i> <i>Марія Соловей</i>	НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ Г. ВАЩЕНКА	210
<i>Олександр Шаров</i>	КОМПОНЕНТИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АГРАРНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	212
<i>Світлана Штангей</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	214
<i>Людмила Шульга</i>	ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	216
<i>Ірина Шумілова</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВІДНИЦТВА ДЛЯ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ...	218
<i>Діана Щербина</i> <i>Алла Курінна</i>	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	222

Лариса Петриченко
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки, психології,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
перший проректор Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради
(м. Харків, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ ГАЛУЗІ ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

На сьогодні управлінський процес в галузі Освіта / Педагогіка знаходиться в умовах трансформації, що виступає наслідком військової агресії, оновлення змісту нормативно-правових документів, поглиблення інтеграційного співробітництва із різноманітними галузями Європейського простору. Зважаючи на зазначені аспекти, однією із передових управлінських технологій виступає «кластерний підхід».

Ураховуючи дефініцію поняття «кластерний підхід», запропонованого дослідником В. Крижком [1], розуміємо поняття як – управлінську технологію, що передбачає побудову взаємодії закладів освіти із органами державного управління за допомогою певного виду кооперації, «кластеру».

Провідною місією використання кластерного підходу виступає продукування та оновлення певних утворень, «кластерів», які передбачають гармонійне поєднання освітніх, управлінських, економічних складових елементів в площині спеціально виокремлених регіонів, що є однією з ефективних форм забезпечення продуктивності та конкурентноспроможності на ринку праці продукуваних освітніх послуг та продуктів.

Цінним у використанні кластерного підходу в управлінських процесах галузі Освіта / Педагогіка вважаємо потенційні перспективи розвитку органів місцевого самоврядування, які ураховують регіональний аспект, визначають територіальність процесів, де будується кластер. Використання кластерного підходу створює умови для залучення місцевих громад до управлінських процесів через представництво у державних органах та громадських організаціях освітнього менеджменту.

Інструментом реалізації кластерного підходу виступає метод програмно-цільового залучення ресурсів. Зважаючи на специфіку освітньої сфери, таким інструментом виступають економічні складові ресурси, що мають залучатись в роботі закладів освіти.

У діяльності Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради передбачено можливості для використання інструментів кластерного підходу, так в Стратегії розвитку закладу на 2020-2025 роки зазначено [2, с. 11]: «Продовження роботи, спрямованої на розвиток та поглиблення співробітництва з органами державної влади та місцевого самоврядування, бізнесовими структурами, іншими роботодавцями з питань підготовки для них висококваліфікованих фахівців, розв'язання проблем економічного розвитку галузей за профілем академії, підвищення ефективності господарювання».

Використання кластерного підходу в управлінських процесах галузі Освіта / Педагогіка передбачає розв'язання завдань:

– об'єднання закладів вищої освіти за галузевою ознакою, створюючи більш потужні та великі заклади із різноманітними структурними складовими, що

співпрацюють із роботодавцями у ході підготовки майбутніх фахівців та залучають їх до управлінських рішень безпосередньо в закладах освіти;

- продукування високотехнологічного, безбар'єрного освітнього простору в межах кластеру, в котрому кожна окрема структурна одиниця має можливості співпрацювати з іншими, продукувати спільний освітній продукт чи послугу;

- залучення інструментів та ресурсів міжнародних установ, закладів, організацій, з метою створення більш якісного освітнього продукту чи послуги, підвищення рівня конкурентоспроможності фахівців галузі тощо.

Аналізуючи світовий досвід функціонування кластерів в галузі Освіта / Педагогіка, зазначимо, що найбільші світові економіки характеризуються широкою кластеризацією. Наприклад: «Міжнародне академічне місто Дубаї», засноване у 2007 році та побудоване у тісній співпраці із бізнесом, на сьогодні пропонує акредитовані програми бакалаврату, магістратури та аспірантури з інженерії та інженерного менеджменту, бізнес-керівництва, спеціалізованого викладання, публічного та приватного права, що визнаються світовою спільнотою та містять можливості для створення власних продуктів майбутніми фахівцями. Станом на 2024 рік у кластері здобувають освіту понад 28000 здобувачів освіти [3].

Одним із ефективних світових кластерів можна визначити «Кремнієву долину», що була заснована як центр інновацій у 1955 році з появою Лабораторії напівпровідників Шоклі та в подальшому включила в себе Стенфордський індустріальний парк [4].

Отже, використання кластерного підходу в управлінських процесах галузі Освіта / Педагогіка дає можливості визначити слабкі та сильні сторони функціонування закладів освіти; включати функціонування закладу в загальну стратегію розвитку регіону; підвищує конкурентоспроможність галузі.

Список використаних джерел

1. Крижко В. В. Теорія та практика менеджменту в освіті : навч. посіб. Видання 2-ге допрацьоване. Київ : Освіта України, 2005. 255 с.

2. Стратегія розвитку Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради на 2020-2025 роки. URL: <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/strategiya.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).

3. Dubai International Academic City. URL: <https://diacedu.ae> (дата звернення: 15.03.2024).

4. Morrison Simon. The story of Silicon Valley – How it began, how it boomed, and where it's headed. URL: <http://surl.li/rtrpni> (дата звернення: 15.03.2024).